

Қазақстан Республикасы ғылым және жоғары білім министрлігі
Академик Е.А. Бөкетов атындағы Қарағанды университеті

БЕКІТЕМІН

Академиялық мәселелер жөніндегі
Басқарма мүшесі – Проректор
Т.З. Жүсіпбек
03 2023ж.

«Туризм» мамандығы бойынша XV Республикалық студенттік пәндік
олимпиаданы өткізу бойынша
ЕРЕЖЕ

**Қарағанды
2023**

I. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

1.1 Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университетінің маркетинг кафедрасы, Цифрлық экономиканы зерттеу институты (*әрі қарай Ұйымдастырушылар*) 2023 жылдың 27-28 сәуірінде Қазақстан Республикасы жоғары оқу орындары 1-4 курс студенттері арасында «Туризм» мамандығы бойынша XV Республикалық пәндік олимпиаданың II этап кезеңін өткізеді (*әрі қарай – Олимпиада*).

1.2 Осы Ереже «Туризм» мамандығы бойынша XV Республикалық студенттік пәндік олимпиаданың ұйымдастыру, өткізу және нәтижелерін қорытындалау тәртібін анықтайды.

1.3 Олимпиаданы өткізу мақсаты – туризм индустриясы мамандарын даярлау сапасын арттыру, шығармашылық әлеуетін дамыту, сонымен қатар студенттерді ғылыми-зерттеу қызметіне тарту және туризмнің белсенді түрлері бойынша жарыстарға қатысу..

1.4 Олимпиадаға Қазақстан Республикасы жоғары оқу орындарының «Туризм» білім беру бағдарламасының күндізгі бөлімінің 1-4 курс студенттерінен құралған командалар қатыса алады.

1.5 Олимпиаданың II кезеңінде университеттік кезеңнің (I кезең) жеңімпаздары болып табылатын және іріктеу кезеңінің (**«Tourism Reels»**) тапсырмасын орындаған студенттер қатысу мүмкіндігін алады.

1.6 Олимпиадаға 5 адамнан тұратын командалар (2 ұл, 2 қыз, 1 қосалқы қатысушы) қатыса алады. Бір оқу орнынан 1 командадан артық қатысуға болмайды. Олимпиадаға қатысу ерікті және тегін.

1.7 Олимпиаданың Е.А. Бөкетов атындағы Қарағанды университетінде өтетін II кезеңінің қатысушылары жіберуші тарап есебінен қаржыландырылады.

1.8 Ұйымдастыру комитеті келесі жағдайларда университет өтінімін қабылдамау құқығына ие:

- іріктеу кезеңінің тапсырмасын орындамау;
- іріктеу кезеңінің тапсырмасын уақытында жібермеу;
- Олимпиадаға бейіндік емес мамандықтың студенттерін қатыстыру;
- Конкурстық құжаттаманың толық пакетінің болмауы (өтінім, әрбір қатысушының мамандығын растайтын анықтама, олимпиаданың университеттік кезеңінің хаттамасы, іріктеу кезеңінің орындалған тапсырмасы).

II. ОЛИМПИАДАҒА ЖҰМЫСТАРДЫ ҰСЫНУ РЕТТІЛІГІ

2.1 Олимпиада іріктеу кезеңінен және 3 негізгі кезеңнен тұрады: **«Tourism Reels»** (іріктеу кезеңі), **«Спорттық туризм мен туристік көпсайыс бойыншы жарыс»** (I кезең), **«Тестілеу»** (II кезең), **«Жобалық жұмыс»** (III кезең).

2.2 I-III кезеңдер Е.А. Бөкетов атындағы Қарағанды университетінің негізінде 2023 жылдың 27-28 сәуірінде өткізіледі.

2.3 **Іріктеу кезеңі «Tourism Reels»:** команда Instagram әлеуметтік желісі үшін **туристік тақырыптағы** (лайфхактар, ұсыныстар және т.б.) Reels пішіміндегі қысқаша бейне роликті дайындайды және түсіреді. Видео Instagram әлеуметтік желісінде **@marketing_ksu** аккаунтын белгілеу негізінде орналастырылады. Сонымен бірге бейнероликке сілтеме, команданың өтінімімен бірге ұйымдастыру комитетінің rpo_tourism2023@mail.ru электронды мекенжайына **2023 жылдың 12 сәуіріне дейін (Астана қ. уақыты бойынша 00:00 сағ. дейін)** жіберіледі. Хатта көрсетілетін ақпарат: **«Олимпиада_ЖОО атауы_Туризм_іріктеу»**.

2.3.1. *Іріктеу кезеңінің нәтижелері 2023 жылдың 14 ақпанында жарияланып, ғылыми жетекшілердің электронды мекенжайларына жіберіледі.*

2.4 **I кезең «Тестілеу».** Тест блоктарына экскурсиятану, туризмнің белсенді түрлерінің техникасы мен тактикасы, халықаралық туризм географиясы, Қазақстанның мәдени-тарихи орталықтары бойынша сұрақтар кіреді. Тестілеуден команданың 4 мүшесі өтеді (қосалқы қатысушы өтпейді).

2.5 **II кезең «Жобалық жұмыс».** Командалар «Туристік дестинациялардың цифрлық экожүйесі: құраушылары, шешімдер, жүзеге асыру мүмкіндіктері». Презентация Microsoft PowerPoint, Canva, Crello және басқа да редакторларда орындалады (қатысушылардың таңдауы бойынша).

2.6 **III кезең «Спорттық туризм мен туристік көпсайыс бойынша жарыс».** Жарыс 2 қашықтық бойынша ұйымдастырылады: «Спорттық бағдарлау» (командалық) және «Жеке қашықтық». Жарысқа «Туризм» мамандығының күндізгі бөлімінің медициналық мекеменің рұқсаттамасы бар және қашықтықты өтуге қажетті құрал-жабдықтары бар студенттері қатыса алады. Жарыс регламенті аталған Ереженің 2 Қосымшасында көрсетілген.

2.7 Командалар әрбір кезең бойынша ұпай жинақтайды. Негізгі сайыстың әрбір кезеңі бойынша аралық нәтижелерді Ұйымдастырушылар жариялар отырады.

2.8 Олимпиаданың жұмыс тілдері – қазақ, орыс, ағылшын.

2.9 Олимпиада жеңімпаздары I, II, III дәрежедегі жеке есепте Қазақстан Республикасы ғылым және жоғары білім министрлігінің дипломдарымен, командалық есепте Е.А. Бөкетов атындағы Қарағанды университетінің дипломдарымен, ал команданың ғылыми жетекшілері алғыс хаттармен марапатталады.

2.10 Олимпиадаға жіберілген материалдардың мазмұны Қазақстан Республикасының заңнамасына қарсы келмеуі керек. Басқа адамдардың қадір-қасиеті мен сезімін қорлайтын мазмұндағы материалдар қабылданбайды.

2.11 Олимпиада кезеңдерінде ұсынылған жұмыстарға/материалдарға

авторлық құқықтың сақталуына қатысушы (команда) және жетекші жауапты болады.

2.12 Ұйымдастырушылар ұсынылған материалдарды университет сайтында және әлеуметтік желілерде ашық орналастыру үшін пайдалануға құқылы.

III. ІРІКТЕУ КЕЗЕҢІНЕ ҰСЫНЫЛАТЫН ЖҰМЫСТАРҒА ҚОЙЫЛАТЫН ТАЛАПТАР

3.1 Олимпиадаға ұсынылатын жұмыстар (Іріктеу кезеңі – «**Tourism Reels**»), келесі талаптарға сай болуы керек:

3.1.1 Видео міндетті түрде Instagram әлеуметтік желісінде Reels пішімінде орналастыру.

3.1.2 Бейнероликтің максималды ұзақтығы – 60 секунд.

3.1.3 Бейнежазбаны өңдеу және түсіру кезінде арнайы бағдарламалар мен құралдарды қолдану қатысушылардың өз еркінде; әртүрлі әсерлі әдістерді қолдануға жол беріледі.

3.1.4 Бейнероликте команданың барлық мүшелері болуы керек.

3.1.5 Бейнеролик **слайд-шоу** түрінде болмауы керек.

3.1.6 Бейнероликтің мазмұны Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмеуі керек. Басқа адамдардың ар-намысы мен сезімін қорлайтын бейнелер қабылданбайды. Бейнежазба таңдалған тақырыпқа және этикалық нормаларға толығымен сәйкес келуі керек (*пункт 2.3*).

IV. II КЕЗЕҢГЕ ҰСЫНЫЛАТЫН ЖҰМЫСТАРҒА ҚОЙЫЛАТЫН ТАЛАПТАР

4 II «Жобалық жұмыс» кезеңіне ұсынылатын жұмыстар бірегей, өзекті және тақырыпқа сәйкес болуы керек.

4.1 «Жобалық жұмыс» кезеңіне туристік дестинациялардың цифрлық экожүйелерін қалыптастыру құраушылары мен шешімдерін ашып көрсететін жұмыстар қабылданады.

4.2 Қорғау регламенті – 1 командаға 8 минут.

V. СПОРТТЫҚ ТУРИЗМ ЖӘНЕ ТУРИСТІК КӨПСАЙЫС БОЙЫНША ЖАРЫСТЫҢ РЕГЛАМЕНТІ

5.1 Конкурсқа жалпы басшылықты академик Е.А. Бөкетов атындағы Қарағанды университеті жүзеге асырады.

5.2 Жарыстар 2021-2024 жылдарға арналған туристік көпсайыс ережесіне, осы Ережеге, Жарыс шарттарына және Бас қазылар алқасы бекіткен айыппұлдар кестесіне сәйкес өткізіледі.

5.3 Төрешілік «Туристік көпсайыс дистанцияларында әдістемелерді орындау жөніндегі нұсқаулыққа» және жарыстарды өткізу шарттарына сәйкес жүзеге асырылады.

5.4 Жарыстар екі қашықтықта өткізіледі: «Спорттық бағдарлау» (командалық) және «Жеке қашықтық».

5.5 Командалық «Спорттық бағдарлау» кезеңі техникалық және тактикалық элементтермен картамен бағдарлауды біріктіреді. «Спорттық бағдарлау» қашықтығы бойынша нәтижелерді қорытындылау ең аз айыппұл ұпайлары бар қашықтықты өтудің ең қысқа уақытына сәйкес келетін орындарға сәйкес жүзеге асырылады. Өтілмеген бақылау пункті үшін – 5 минут көлемінде айыппұл салынады.

5.6. «Жеке қашықтық» техникалық кезеңдерді еңсерумен байланысты. Жарыс техникалық кезеңдерді еңсерумен және арнайы тапсырмаларды орындаумен (уақыт бойынша + ең аз жиналған айыппұл ұпайлары) өтеді. Қатысушылар табиғи және жасанды кедергілерге толы КТК (дәрілік қобдиша) арқылы «Жеке» қашықтықты өтеді, оны жеңу үшін кезеңдерде белгілі бір әдістемені орындау және қойылған сұраққа дұрыс жауап беру қажет. Кезеңдердегі қателіктер айыппұл ұпайларымен жазаланады. «Жеке қашықтық» бойынша қорытындылау ең аз айыппұл ұпайлары бар қашықтықты өтудің ең қысқа уақытына сәйкес келетін иеленген орындар бойынша жүргізіледі.

5.7 «Спорттық бағдарлау» және «Жеке қашықтық» қашықтық бойынша жарысқа 2 қыз және 2 ұл баладан тұратын командалар жіберіледі. Команданың талаптарын орындамағандар жарысқа жіберілмейді. Командалар негізгі құрамның мүшелері жарақат алған жағдайда 1 қосалқы мүшені қатыстыруға құқылы. Команда құрамында 2 қыз және 2 ұл болуы керек.

5.8 Қатысушы командаларға қойылатын талаптар: команданың атының, ұранының, туы мен эмблемасының болуы, бірыңғай форма.

5.9 Қауіпсіздік. Бүкіл қашықтық жеке құрал-жабдықтармен, өзін-өзі сақтандыруды ұйымдастырумен, жеке кезеңдер бойынша тірек нүктелері немесе қоршаулармен жабылады. Командада алғашқы медициналық көмек қобдишасы және қашықтықты өз бетінше өтуге қажетті құрал-жабдықтар болуы керек. Қатысушы жарақат алған жағдайда команда өкілі оқиға туралы бас төрешіге хабарлауға міндетті. Команда өкілдері ТМ жарыс өтетін орындардағы тәртіп пен тазалыққа жауапты.

5.10 Жарыс өткізу кезеңдері мен қажетті құрал-жабдықтар туралы ақпарат осы Ереженің 1 Қосымшасында келтірілген.

VI. ЖҰМЫСТАРДЫ БАҒАЛАУ РЕГЛАМЕНТІ

6 Жұмысты бағалау осы бөлімде белгіленген тәртіппен жүзеге асырылады.

6.1 Жұмыстарды бағалау конкурстық комиссиямен жүзеге асырылады.

6.2 Комиссия **конкурстық материалдарды** Ұйымдастыру комитеті анықтаған келесі критерийлер бойынша бағалайды:

✓ **«Reels» іріктеу кезеңі бойынша:**

- шығармашылық;
- идеяның бірегейлігі;
- заманауи визуалды үрдістерге сәйкестік;
- барлық команда мүшелерінің қатысуы;
- анықталған тақырыптарға сәйкестігі.

✓ **«Жобалық жұмыс» ІІІ кезеңі бойынша**

- анықталған тақырыпқа сәйкестігі;
- жобаның практикалық маңыздылығы және орындалу мүмкіндігі;
- тақырыпты ашу толықтығы;
- визуалды рәсімдеу;
- шығармашылық көзқарас.

6.3 «Тестілеу» (компьютерлік) кезеңі бойынша бағалау әрбір мүшесінің жинақтаған ұпайларының негізінде жүзеге асырылады.

6.4 Іріктеу кезеңінің жұмыстары Ұйымдастыру комитетімен комиссия төрағасына беріледі.

6.5 Олимпиада аяқталысымен (І, ІІ және ІІІ кезең) Ұйымдастыру комитетімен Олимпиада хаттамасы дайындалып, жеке және командалық есепте Олимпиада жүлдегерлері анықталады.

VII. ҰЙЫМДАСТЫРУ МӘСЕЛЕЛЕРІ

7.1 Олимпиадаға қатысуға өтінім (өтінім аталған Ереженің 2 Қосымшасында көрсетілген үлгі бойынша рәсімделеді), ректор (проректор) қолымен расталған университеттік кезеңінің нәтижелерінің хаттамасы, әрбір қатысуға оқитын орнынан анықтама 2023 жылдың 12 сәуіріне дейін **«Tourism Reels»** іріктеу кезеңінің тапсырмасымен бірге электронды түрде мекенжайға жіберіледі: **rpo_tourism2023@mail.ru**.

7.2 Барлық сұрақтар бойынша олимпиаданың ұйымдастыру комитетіне келесі телефон номерлері бойынша хабарласуға болады: **Іріктеу, І және ІІ кезеңі: +77078677878 (Гребенюк Дарья Дмитриевна), +77770711671 (Торжанова Данагуль Асетовна); ІІІ кезең: +77769790303 (Нұрсұлтан Думан Талғатбекұлы).**

7.3 Олимпиаданың мекен-жайы: Қазақстан Республикасы, Қарағанды облысы, Қарағанды қ., Университетская көшесі, 28 д., академик Е.А.Бөкетов атындағы ҚарУ бас ғимараты.

7.4 Осы Ережеге Олимпиаданы ұйымдастыру комитетінің шешімімен өзгертулер мен толықтырулар енгізілуі мүмкін.

Кафедра отырысында қарастырылды: Хаттама №8 02.03.2023.

Маркетинг кафедрасының меңгерушісі,
э.ғ.к., қауымдастырылған профессор

Д.Г. Мамраева

«Жеке қашықтықтың»: техникалық кезеңдері

- көлденең ілмекті өткел;
- көлденең маятник;
- ілмекті арқан (маятник) көмегімен кедергілерден өту;
- параллельді қоршау;
- алғашқы медициналық көмек көрсету бойынша арнайы сұрақтар (жарақаттардың тізімі көрсетілген);
- от жағудың түрлері (отын төсеу);
- батпақты аймақты бұдырлардың үстінен еңсеру;
- туристік түйіндерді байлау және олардың мақсаты;
- тіректерді төсеу арқылы сулы-батпақты жерден өту;
- топографиялық белгілерді білу.

«Спорттық бағдарлау» дистанциясына қажетті жабдықтар: компас 2 дана. (командадан), аудан картасы және перфокарта (төрешілермен беріледі).

«Жеке қашықтыққа» қажетті минималды жабдықтардың тізімі: әрбір қатысушыға екі өзін-өзі сақтандыру жүйесі бар сақтандыру құралы, карабин – 6 дана. Әрбір қатысушы үшін, қорғаныс каскалары– 4 дана., медициналық кобдиша (комплект). Қалған жабдықтар – командалардың қалауы бойынша

Медициналық кобдиша (комплект)	1. Стерильді бинт – 1 дана.; 2. Бинт (кең, тар) – 2 дана.; 3. Йод немесе жарқын жасыл ерітіндісі – 1 дана.; 4. Фурацилин немесе көміртегі қышқылы – 1 дана.; 5. Қызуды төмендетуге арналған дәрі – 1 орам.; 6. Антибиотиктер – 1 орам.; 7. Ауыруды басқыштар – 1 орам.; 8. Белсендірілген көмір – 1 орам.; 9. Левомецетин – 1 орам.; 10. Стерильді мақта – 1 орам .; 11. Жгут – 1 дана.
Жарақаттардың тізімі	1. Жоғарғы аяқ-қолдардың сынуы; 2. Төменгі аяқ-қолдардың сынуы; 3. Омыртқаның сынуы; 4. Қан кету; 5. Бас жарақаты; 6. Кіші жамбастың жарақаты; 7. Үсік; 8. Улану; 9. Күн өту.
Буындар	Грейпвайн Булинь Брамшкот Қос өткізгіш Қарсы буын Орталықтандырылған австриялық өткізгіш

	Сегіздік Пруссик буыны Австриялық ұстағыш буын Стремя
От жағу түрлері	«Шалаш» оты «Жұлдыз» оты «Құдық» оты «Нодья» оты «Полинезиялық» от «Тайгалық» от

«Туризм» мамандығы бойынша XV Республикалық студенттік пәндік олимпиадасына қатысуға өтінім

1. Университеттің, елдің атауы

2. Жетекші туралы мәліметтер:

2.1 Т.А.Ә., ғылыми дәрежесі (бар болса), ғылыми атағы (бар болса), лауазымы*

2.2 Байланыс деректері: e-mail, телефон (жұмыс, ұялы телефон)**

3. Команда құрамы (2 ер бала, 2 қыз бала, 1 қосалқы қатысушы) :

3.1 Әр қатысушының аты-жөні

3.2 Курс, мамандық, факультет, кафедра (мәлімет көрсетіңіз әрбір қатысушы)

3.3 Әрбір қатысушының байланыс деректері: e-mail, телефон**

4. Топ атауы (5 сөзден аспайды)

Факультет деканының немесе кафедра меңгерушісінің қолы, университет мөрі

(міндетті түрде!)

***Жетекші мен топ мүшелерінің аты-жөнінің жазылуын мұқият тексеріңіз! Егер қатысушы команда осы Олимпиаданың жеңімпазы болған жағдайда, онда бұл ақпарат дипломда және алғыс хатта көрсетіледі!**

****Тек жұмыс істейтін телефон нөмірлері мен ағымдағы электрондық пошта мекенжайын көрсетіңіз, өйткені олар жетекшімен және топ мүшелерімен байланысу үшін пайдаланылады! Сондай-ақ, дипломдар мен алғыс хаттар жетекшінің электронды мекенжайы арқылы жіберіледі!**